

Nyt mindset er nøglen til patientinvolvering

På Onkologisk Afdeling i Herning har involvering af patienter med telemedicinske løsninger høj prioritet. Afdelingen har længe haft patienter i hjemmebehandling med kemoterapi og antibiotika. Siden 2017 har afdelingen brugt digitale spørgeskemaer, og afdelingens medarbejdere er fast besluttet på at lade patienten sætte dagsordenen. Opskriften er: Sluk for automatpiloten og vær klar til at bryde med egne faglige forestillinger og vaner.

Patientdialog har høj prioritet for medarbejderne på Onkologisk Afdeling. Der kan være stor forskel på dialogen mellem patient og personale alt efter patientens baggrund, køn og alder.

At have det "træls" kan for eksempel betyde noget vidt forskelligt alt efter om patienten er en ældre mandlig borger fra Vestjylland eller en yngre kvinde.

Derfor er det centralt, at dialogen foregår i øjenhøjde med den enkelte patient. Det handler også om at understøtte borgeren i at kunne være mest muligt i eget hjem uden at tabe trygheden. Også når patienterne er indlagt, er patientstyret dialog i fokus hos personalet.

Digitale spørgeskemaer har forandret tilgangen til dialog og klædt både patienter og personale bedre på til de daglige og nogen gange svære samtaler.

Klinisk udviklingskoordinator Ida Zerlang (t.v.), oversygeplejerske Lene Høgsberg og ledende overlæge Hanne Linnet i Onkologiens Hus i Herning.

Trioen bruger Patient Rapporterede Oplysninger i hele behandlingsforløbet. De arbejder også intensivt med at give patienterne stor indflydelse på, hvad dialogen under stuegang ved indlæggelse skal handle om.

Spørgeskemaer styrker dialog på Onkologisk afdeling

Alle 12 stuer på onkologisk afdeling bruger spørgeskemaer under hele behandlingsforløbet - både i hjemmet og når patienten er indlagt.

AmbuFlex til visitation

Patienten udfylder digitale spørgeskemaer i hjemmet. De fungerer som dialogværktøj mellem behandler og patient. Systemet giver farvekodet overblik over patienternes helbred:

- Rød: Patienten bør komme til kontrol
- Gul: Handling skal afklares nærmere
- Grøn: Nyt skema efter en aftalt periode.

Stuegangs PRO når patienten er indlagt

Når patienten udfylder digitalt spørgeskema under indlæggelse. Her prioriterer patienten hvilke 3-7 symptomer det er vigtigst at tale om under stuegang.

PRO står for Patient Rapporterede Oplysninger.

AmbuFlex til visitation

Alle patienter, som modtager behandling på Onkologisk Afdeling, introduceres til at udfylde AmbuFlex-spørgeskemaer.

Spørgeskemaerne fungerer som en slags helbredsbarometer og benyttes forud for behandlingen. Besvarelserne giver overblik over den enkelte patients behandlingsforløb og udvikling i sygdommen.

Patienterne udfylder tit skemaerne sammen med en ægtefælle eller en anden pårørende. Spørgeskemaerne giver ofte patient og pårørende en anledning til at tale om emner, som ellers kan være svære at tale om. De bliver et værktøj til at tage vanskelige dialoger.

Hvad vil du gerne tale om under stuegang?

Når patienterne indlægges, svarer de før stuegang på, hvilke symptomer der fylder mest hos den enkelte, og Stuegangs-PRO anvendes som et øjebliksbillede. Det betyder, at patienterne helt konkret sætter dagsordenen for dialogen ved stuegang. Samtidig giver PRO mulighed for at sammenligne besvarelserne, så afdelingens medarbejdere kan følge patientens tilstand over tid.

Med implementeringen af PRO blev det nødvendigt for personalet at tænke en ekstra gang over egen kommunikation. Er vi dygtige nok til at forklare hvad vi mener, når vi spørger om patienten føler sig mere døsigt eller træt, og hvad er egentlig forskellen på de to symptomer? Afdelingens medarbejdere har derfor bidraget til at beskrive forklaringen på symptomerne i spørgeskemaet.

Med Stuegangs-PRO bliver afdelingens medarbejdere mindet om altid at sætte patientens behov i fokus for samtalen.

"Vi har fået øjnene op for, at det ofte er noget andet, der fylder hos patienten, end vi havde forestillet os.

Vi har aldrig talt så meget om angst og seksualitet, som efter vi lod patienterne sætte dagsordenen for, hvad der var væsentligt at tale om", fortæller ledende overlæge Hanne Linnet.

Nye arbejdsgange

Det er svært at ændre vaner – både for patienter og for sundhedsfaglige. De største barrierer for brugen af digitale værktøjer var ikke hos patienterne. Det var hos afdelingens medarbejdere. De skulle lige vænne sig til at arbejde på en ny måde og lade patientens svar styre dele af dialogen, fortæller oversygeplejerske Lene Høgsberg.

I begyndelsen blev spørgeskemaerne ikke altid set eller brugt aktivt af personalet i selve dialogen. Nogle gange var spørgeskemaerne tjekket, men uden at patienten vidste det.

Derfor oplevede nogle patienter, at spørgeskemaerne var spild af tid. Det er derfor centralt at sikre, at nye digitale tiltag bruges

konsistent, så det giver mening for patienten at bruge tid på det.

Det viste sig, at når medarbejderne introducerer patienterne til at udfylde spørgeskemaerne, bliver patienterne hurtigt trygge ved at bruge dem – og i dag er der ofte patienter, som selv efterspørger at se deres skema.

Digitale løsninger skaber ensartethed i dialog og tilgang til patienterne på tværs af personalet. Det giver personalet et fælles afsæt i forhold til den enkelte patient.

Kræver ledelsesfokus

Det kræver et vedvarende fokus fra ledelsen at ændre personalets vaner og tænkning om egen rolle og patientrollen. En udfordring er, at sundhedsfaglige på afdelingen er vant til at gennemgå specifikke procedurer, eksempelvis ved stuegang.

Fortsættes på næste side...

Bryd vanen

"Hvis der bliver gået stuegang uden en tablet med spørgeskema, så kan jeg sagtens finde på at afbryde stuegangen og gå ned og hente den", siger Hanne Linnet.

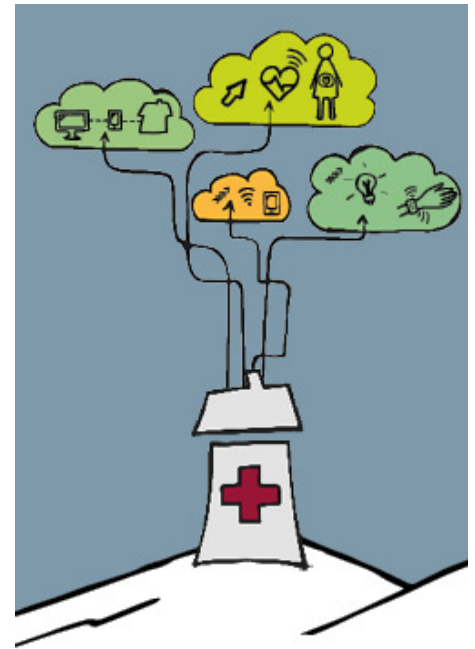
Efterhånden er flere og flere af afdelingens medarbejdere med ombord. De har nemlig erfaret, at brugen af spørgeskemaer ikke er en ekstra arbejdsopgave, men bare en anden måde at arbejde på.

"Vi skal udfordre vores autopilot og bryde vanen", mener Hanne Linnet. For selvom det kan kræve ekstra tid en gang imellem, er skemaerne et effektivt redskab til at samle information og give personalet overblik over behandlingsforløbet.

Samtidig har afdelingen været gode til at italesætte indbyrdes fordomme om digitalisering. Det handler fortsat om fokus i det daglige og at "holde gryden i kog".

Afdelingen har også en digital "velkomstpakke" til nye medarbejdere i støbeskeen, så spørgeskemaerne bliver en naturlig del af rutinerne.

"Spørgeskemaerne skal være en naturlig del af behandlingen – nøjagtig lige så vigtige som blodprøver." slutter Hanne Linnet.

Andre digitale tiltag i afdelingen

Afdelingen har også bidraget til at udvikle værktøjer i den digitale platform Livet med og efter kræft, fortæller Klinisk udviklingskoordinator Ida Zerlang.

Livet med og efter kræft er en hjemmeside med formålet at oplyse og inspirere til livet med eller efter en kræftsygdom.

Den er udarbejdet af fagfolk fra Region Midtjylland.

I databasen findes blandt andet nyttige links til kommunale tilbud, foreninger og apps.

Læs mere på livogkraeft.rm.dk

Videosamtaler er næste skridt. Afdelingen vil gerne være endnu mere borgernær. Derfor er de f.eks. på vej til at bruge video til dialogen med borgere og personale på sundhedscentre eller hospice.